

ALAPJOGOKÉRT
KÖZPONT

ÖNÁMÍTÁS UKRAJNÁBAN

bénító korrupció tetőtől talpig

ÖNÁMÍTÁS UKRAJNÁBAN: BÉNÍTÓ KORRUPCIÓ TETŐTŐL TALPIG

Az ukrán politikai és társadalmi rendszer legfeljebb az államiság látszatát kelti – ezt is csupán a folyamatos nyugati finanszírozásnak köszönhetően. Természetesen ehhez jelentősen hozzájárul az orosz invázió, melynek Ukrajna áldozata. Ám Moszkva agressziója nem az ukrán államiság válságának kiváltó oka, hanem annak „csak” a katalizátora. Többek között az egész közigazgatást és magánszektorát régóta átfogó korrupció az ukrán közélet működésének nem egyszerűen káros mellékterméke, hanem központi szervezőelve. Ráadásul a sikeres korrupcióellenes fellépés alapfeltételei is hiányoznak – derül ki az Alapjogokért Központ ukrán forrásokra, illetve a nemzetközi szervezetek, liberális NGO-k, valamint az Európai Unió és az Egyesült Államok jelentéseire támaszkodó kutatásából. Mindezek alapján kijelenthető: a gyorsított uniós csatlakozási folyamat, melyet Brüsszel és Magyar Péter Tisza Pártja erősen szorgalmaz, pusztán ideológiai és politikai célokat szolgáló manőver, Ukrajna valójában az EU által eredetileg támasztott csatlakozási követelményeknek sem felel meg. A Kijevnek utalt százmilliárdok pedig az uniós országok öncélú eladósodását célozzák, azzal az alig titkolt szándékkal, hogy közelebb hozzák az „Európai Egyesült Államok” lázálmát.

Tartalom

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	4
I. KORRUPCIÓ	6
2019–2025 – Kvartal–95 és offshore kapcsolatok	6
2023 – A Védelmi Minisztérium beszerzési botrányai	7
2019–2025 – Vámhatósági korrupció és csempészhalózatok	7
Külföldi források	8
2025 – A NABU/SAPO függetlenségének felszámolására tett kísérlet	8
Korrupciós összkép	9
II. AZ IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS HELYZETE	10
A Legfelsőbb Bíróság helyzete – korrupció a legfelső szinten	10
A reformok visszafordítása és „kézi vezérlésű” bíróságok	10
Az Alkotmánybíróság bénultsága és politikai patthelyzet	11
III. ÁLLAMIGAZGATÁS	12
Az erőszakos szervek válságjelenségei	12
A hadkiegészítés visszásságai	12
IV. KÖZBIZTONSÁG	13
Újságírók ellen irányuló politikai erőszak	13
Kisebbségek elleni erőszak	13
Önbíráskodás	13
V. SZÓLÁS- ÉS LELKIISMERETI SZABADSÁG	14
Szólásszabadság	14
Cenzúra	14
A lelkiismeret szabadsága	15
A magyar-ukrán viszony	15
VI. ÖSSZEGZÉS	17

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Az ukrán társadalmi és politikai berendezkedés csak nyomokban hordozza az államiság jegyeit: valóban működő államról alig beszélhetünk. Az ország intézményei a Nyugat támogatása nélkül működésképtelenek lennének. Mindezt azok a források – **ukrán anyagok, nyugati intézmények és nemzetközi civilnek mondott szervezetek jelentései** – támasztják alá, amelyek a leghangosabban szorgalmazzák Kijev EU-csatlakozását. Különösen szembeötlő ellentmondás, hogy Brüsszel és tagállami szövetségesei egy életképtelen, korrupt Ukrajnát akarnak felvenni az Európai Unióba, ami élesen szembemegy a magyar szuverenista állásponttal.

Jelen tanulmány részletesen feltárja azokat a területeket, ahol a korrupció és az intézményi gyengeség a leglátványosabban vannak jelen. A teljes – lesújtó – kép bemutatása érdekében elvégeztük:

- a **korrupció** működési logikájának és esettanulmányainak bemutatását;
- az **igazságszolgáltatás** integritásának és teljesítőképességének vizsgálatát;
- a **közigazgatás** szerkezetének és hatékonyságának elemzését;
- a **közbiztonság** és a jogállami garanciák állapotának értékelését;
- a **vélemény- és lelkiismereti szabadság** érvényesülésének áttekintését.

A vizsgálat tárgyát képező területek nemcsak külön-külön jelzik a korrupciós problémák jelentőségét, hanem együttesen azt a következtetést is alátámasztják, hogy **az ukrán államiság jelenlegi formájában nem tud megfelelni az Európai Unió csatlakozási feltételeinek.** Az is világos, hogy **az EU- és amerikai adófizetők milliárdjai olyan struktúrák fenntartására mennek el,** amelyek a rendszerszintű visszaéléseket és a gyenge kormányzást nem képesek felszámolni.

Természetesen igaz az, hogy Ukrajna az orosz agresszió áldozata, és Kijev nem okolható az invázióért. A háború pusztítása azonban objektív módon súlyosbította a korrupciót, a jogállamisági hiányosságok és az intézményi gyengeségek amúgy is évtizedek óta fennálló problémáit. **Az invázió így nem oka, hanem katalizátora a válságnak, amelyet az ukrán állam önmagában nem képes megoldani.**

Ukrajnában tehát nem tapasztalható előrelépés a korrupció visszaszorításában, sőt, a háború és a politikai centralizáció inkább megerősítette a meglévő struktúrákat. A hadiállapot pedig felerősíti a korrupciós mechanizmusokat. **Így nem csupán azt állapíthatjuk meg, hogy a koppenhágai kritériumok egyike sem teljesül Ukrajnában, hanem azt is, hogy belátható időn belül nem is teljesülhet.** Mindez nem jelenti azt, hogy ne lenne szükség együttműködésre egy békés Ukrajnával. A rendezést követően van realitása egy stratégiai jellegű gazdasági együttműködésnek.

A magyar–ukrán kapcsolatokban külön feszültséget okoztak olyan tragikus és megdöbbentő események, mint Sebestyén József meggyilkolása, vagy a Barátság kőolajvezeték elleni robbantás. Ezek az esetek tovább mélyítették a két ország közötti bizalmatlanságot, és rávilágítanak arra is, hogy **Ukrajna uniós integrációja milyen politikai és biztonsági kockázatokkal járna.**

Mindezek tükrében a magyar álláspont következetesen figyelmeztet: **Ukrajna uniós csatlakoztatása nemcsak politikai és gazdasági kockázatokkal járna, hanem alapjaiban**

gyengítené az Unió integritását is. Brüsszel mégis mindenáron erőlteti a bővítést, figyelmen kívül hagyva a valós helyzetet és az általuk is gyakran idézett forrásokban feltárt problémákat. E stratégia mindössze egyetlen célt szolgálhat: az uniós tagállamok szándékos eladósítását, egy közös hitelpolitika megvalósítását, mely a brüsszeli elit szándéka szerint megteremtené az Európai Egyesült Államok létrejöttének feltételeit. **Ezt az irányvonalat nemcsak nyugati politikai és bürokratikus körök képviselik, hanem magyarországi szövetségeseik is: Magyar Péter és a Tisza Párt egyaránt támogatják Ukrajna mielőbbi uniós felvételét,** ezzel nyíltan szembefordulva a magyar és európai érdekekkel, valamint a józan ésszel.

I. KORRUPCIÓ

Ukrajna modern történetében a korrupció mindig is súlyos probléma volt, amely az állam működését és a társadalom fejlődését egyaránt akadályozta. **Bár az ország 2014 után számos reformot indított el az európai integráció és a jogállamiság megerősítése érdekében, az elmúlt öt-hat év tapasztalatai azt mutatják, hogy a helyzet nem javult, hanem sok tekintetben tovább romlott.** A 2019 óta napvilágra került korrupciós botrányok azt jelzik, hogy a válságjelenségek rendszerszinten hatják át az állam működését, érintve a védelmi szektort, a politikai vezetést, valamint a gazdasági életet. A jelenség megfertőzte – az uniós csatlakozás szempontjából kulcsfontosságú – korrupcióellenes intézményeket is, melyek nyílt politikai összetűzésbe keveredtek Ukrajna legfelsőbb vezetésével.

Az alábbiakban – a teljesség igénye nélkül – bemutatunk néhányat a 2019–2025 között felszínre került legjelentősebb korrupciós ügyek közül, amelyek jól érzékeltetik a válság súlyát.

2019–2025 – Kvartal–95 és offshore kapcsolatok

Volodimir Zelenszkij 2019-es hivatalba lépésekor azt ígérte, hogy korlátozza az oligarchák befolyását, ám az első években **több személyes ismerőse és korábbi üzlettársa kapott kulcsszerepet**: gyermekkori barátja, Ivan Bakanov az Ukrán Biztonsági Szolgálat (SZBU) vezetője lett, míg Szerhij Szeфир elnöki tanácsadói pozíciót nyert. Politikai pályafutása során jelentős médiatámogatást kapott – az ismert oligarcha – Ihor Kolomojszkij érdekeltségébe tartozó csatornáktól.¹

2021-ben, a Pandora-iratok keretében nyilvánosságra került Zelenszkij és belső körének offshore hálózata, amelyet már 2012-től működtettek különböző adóparadicsomokban. A dokumentumok szerint a cégekhez mintegy 40 millió dollár áramlott Kolomojszkij érdekeltségeitől, feltehetően a PrivatBankból kimentett összegek révén. Közvetlenül az elnökválasztási győzelme előtt Zelenszkij formálisan átruházta részesedését az egyik kulcsfontosságú társaságban Szerhij Szeфирre – az elnök első kabinetbiztosára, mely pozíciót 2024 márciusáig töltötte be –, ám egy titkos megállapodás alapján Zelenszkij továbbra is részesedett annak nyereségéből.²

Eközben az állami források felhasználása is vitákat váltott ki: 2022-ben a **Dnyipropetrovszk megyei kormányzó, Valentin Reznycsenko több milliárd hrivnya értékű megbízást adott egy olyan cégnek, amelyben saját élettára is tulajdonos volt.**³ Az ügyben vizsgálat indult, amelynek középpontjában a közbeszerzési eljárás jogszerűsége és pénzügyi műveletek álltak.⁴

¹ Логінова, О. (2021. 10. 03.). Журналісти підтвердили зв'язок Зеленського із Коломойським на \$40 мільйонів. (Újságírók megerősítik Zelenszkij 40 millió dolláros kapcsolatát Kolomojszkijjal) *Слідство.Інфо*. <https://www.slidstvo.info/news/zhurnalisty-pidтверdyly-zv-yazok-zelenskogo-iz-kolomojskym-na-40-milijoniv/>

² Детектор медіа. (2021. 10. 18.). Зеленський визнав офшори та заперечив відмивання грошей: «Ми займалися виключно творчістю» (Zelenszkij elismeri az offshore-t és tagadja a pénzmosást: "Kizárólag kreativitással foglalkoztunk"). *Детектор медіа*. <https://detector.media/infospace/article/192919/2021-10-18-zelensky-vyznav-ofshory-ta-zaperechiv-vidmyvannya-groshey-my-zaymalysya-vyklyuchno-tvorchistyu/>

³ Ткач, М. (2022. 11. 02.). Фітнес-тренерка на мільярд. Як компанія близької подруги керівника Дніпропетровської ОДА стала найбагатшою під час війни. (Egy milliárdot érő fitnesszedző. Hogyan lett a Dnyipro Regionális Állami Adminisztráció vezetőjének közeli barátjának cége a leggazdagabb a háború alatt?) *Українська правда*. <https://www.pravda.com.ua/articles/2022/11/2/7374579/>

⁴ Орлюк, М. (2023. 01. 24.). Колишня фірма подруги голови Дніпропетровської ОВА Резніченка отримала ще 100 мільйонів на утримання доріг. (Reznycsenko barátnőjének egykori cége újabb 100 milliót kapott útkarbantartásra) *Бізнес.Цензор*. https://censor.net/biz/news/3395462/kolyshnya_firma_podrugy_golovy_dnipropetrovskoyi_ova_reznichenka_otrymala_sche_100_milyoniv_na_utyrmannya

2023 – A Védelmi Minisztérium beszerzési botrányai

2023 elején robbant ki a háború alatti időszak egyik legsúlyosabb korrupciós botránya az ukrán Védelmi Minisztériumban. Jurij Nyikolov oknyomozó újságíró leleplezte, hogy **a minisztérium a katonák ételmezésére kötött szerződésekből a piaci árakhoz képest két-háromszoros túlárzással vásárolt alapvető élelmiszereket.**⁵

A legnagyobb figyelmet a „17 hrivnyás tojás” esete kapta: a hadtápnak papíron darabonként 17 hrivnyáért (körülbelül 45 eurocentért) számláztak tojásokat, miközben a kijevi boltokban egy tojás kb. 7 hrivnya volt. Hasonló, **100–200 százalékos túlárzást találtak a burgonya- és húsbeszerzéseknél is.**

A háborús helyzet ellenére az úgynevezett „aranytojás-ügy” országos vitát váltott ki, és azonnali intézkedésekre kényszerítette a kormányzatot. Olekszij Reznikov védelmi miniszter először tagadta a vádak, „manipulációnak” nevezve azokat, ám a nyomás hatására kénytelen volt átfogó vizsgálatot elrendelni. A minisztérium közzétette a módosított szerződéseket, amelyek szerint több tételnél csökkentették az árakat – például a tojás egységárát 8–9 hrivnyára mérsékeltek.⁶

A felelősök közül több magas rangú tisztviselőt is leváltottak: Vjacseszlav Sapovalov védelmi miniszterhelyettes benyújtotta lemondását, valamint menesztették a beszerzési osztály vezetőjét is. Az ügyben a nyomozást átvevő **Nemzeti Korrupcióellenes Iroda (NABU) megállapításai szerint a túlárzott szerződések révén 2022 második felében mintegy 17 millió dollár értékű sikkasztás történhetett.**

Végül maga Reznikov is távozni kényszerült, amikor újabb korrupciós botrány tört ki a minisztériumában – mely ezúttal a hadsereg téli egyenruhabetárolása körül bontakozott ki.⁷ Vádemelés nem történt vele szemben.

2019–2025 – Vámhatósági korrupció és csempészhálózatok

A vámszervek hagyományosan az ukrán korrupció gócpontjai közé tartoznak. Többszöri kormányzati kísérlet történt a Vámhivatal megtisztítására – vezetők menesztésére, reformokra – ám a korrupció ellenállóbbnak bizonyult. 2023 elején **a kormány országos vizsgálatot rendelt el a vámszervezetben, több regionális fővámtisztviselőt elbocsátott, nyíltan elismerte, hogy a háború alatt is virágzik a csempészet és az adóelkerülés a határokon.**⁸

2025-ben újabb ügyek kerültek nyilvánosságra, immár a Vámhivatal legmagasabb szintjén. Egy belső vizsgálat feltárta, hogy Volodimir Maisztruk, **az Állami Vámszolgálat egyik főigazgató-helyettese hamis EBESZ-igazolványokat árult** 6800 dollárért darabonként, melyeket hadkötelesek és csempészek használtak fel a hatóságok megtévesztésére. Júliusban **a hatóságok összehangolt akciósorozat keretében csaptak le több régióban, ahol vámtisztekkel szemben korrupció gyanúja merült fel:** Odesszában vámtiszteket tartóztattak le, akik vállalkozóktól kértek kenőpénzt az akadálytalan áruátengedésért. Egy másik ügyben a Volinyi megyében derült fény arra, hogy vámosok luxusautók

⁵ Nikolov, Y. (2023. 01. 23.). Paper pushers from the MoD syphon off money on food for the Armed Forces – more than during peaceful life. ZN.ua. <https://zn.ua/eng/paper-pushers-from-the-mod-syphon-off-money-on-food-for-the-armed-forces-more-than-during-peaceful-life-.html>

⁶ Мазуренко, А. (2023. 02. 28.). Міноборони змінило ціни на продукти в армії: яйця вже не по 17 грн (А védelmi minisztérium megváltoztatta az élelmiszerek árát a hadseregben: a tojás már nem 17 hrivnya). Українська правда. <https://www.pravda.com.ua/news/2023/02/28/7391403/>

⁷ Sorokin, O., Khrebet, A., Bivings, L. (2023. 09. 05.) Reznikov's tenure as defense chief ends after latest corruption allegations. The Kiev Independent. <https://kyivindependent.com/reznikovs-tenure-as-defense-chief-ends-amid-new-corruption-allegations/>

⁸ Юрченко Н., Шаправський Р. (2023. 02. 01.) Кабмін звільнив керівництво митниці, - нардеп (А Kabinet elbocsátja a vámügyi vezetést – képviselő). rbc.ua. <https://www.rbc.ua/rus/news/kabmin-zvilniv-kerivnitstvo-mitnitsi-nardep-1675254047.html>

vám- és adómentes behozatalát intézték szabálytalanul, ami mintegy 2,7 millió hrivnya bevételkiesést okozott az államnak.⁹ Emellett kiderült, hogy a Vámhivatal Energetikai Főosztályának vezetőjének, Anatolij Komarnak a családja a háború idején – ismeretlen forrásból – egy mintegy 70 millió hrivnya értékű luxusvillát épített Kijev mellett.¹⁰ A botrány hatására a miniszterelnök vizsgálatot rendelt el, Komart pedig 2025 augusztusában felfüggesztették hivatalából az ügy kivizsgálásának idejére.¹¹

Ezek az esetek rávilágítanak, hogy **a határmenti csempészet és a vámszerveken belüli korrupció a háború alatt is jelentős költségvetési veszteséget jelent Ukrajnának.** Bár a hatóságok 2023–2025-ben széles körű akciókat hajtottak végre, a jelenség mély gyökerei arra utalnak, hogy a vámszervek megtisztítása hosszú távú és nehéz feladat marad.

Külföldi források

Az Ukrajnának nyújtott nyugati támogatások ellenőrzésének hiányosságai súlyos visszaélésekhez vezettek többek között az EU vagy az USA által felajánlott források tekintetében is. Például 2022 augusztusában a Lviv Arsenal nevű hadiipari cég és védelmi minisztériumi tisztviselők több mint 40 millió amerikai dollárt sikkasztottak el lőszert megvásárlása helyett; a pénz különböző ukrainai és balkáni számlákra került, miközben az árut soha nem szállították le.¹²

Az Európai Unió által finanszírozott, 114 millió euró értékű nagyszabású projekt keretében – amelynek célja az áramellátási zavarokkal küzdő ukrainai régiók számára áramfejlesztők beszerzése és leszállítása volt – az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) 2024 júniusában lezárta vizsgálatát. Az ellenőrzés során **súlyos szabálytalanságokat tártak fel a közbeszerzéseknél, az eljárások átláthatatlanságát, valamint a pénzügyi irányításban tapasztalható visszaéléseket.** Az OLAF azt ajánlotta, hogy 91 millió eurót térítsenek vissza az uniós költségvetésbe. A nyomozást a Lengyel Központi Korrupcióellenes Hivatallal (CBA) és a lengyel ügyészséggel közösen folytatták, és az ügyben legalább három személyt őrizetbe vettek.¹³

2025 – A NABU/SAPO függetlenségének felszámolására tett kísérlet

2025 június–júliusában éles konfliktus bontakozott ki a politikai vezetés és a korrupcióellenes intézményrendszer között. A parlament – Zelenszkij elnök támogatásával – villámgyorsan elfogadott egy törvényt, amely **gyakorlatilag megszüntette a Nemzeti Korrupcióellenes Iroda (NABU) és a**

⁹ Кметик, Ю. (2025. 07. 09.). Продавали фейкові посвідчення ОБСЄ для ухилинтів: у Києві затримали топпосадовця Держмитслужби (Hamis EBESZ-igazolványok árusítása az adócsalóknak: az Állami Vámşolgálat vezető tisztviselőjét őrizetbe vették Kijevben). *Focus.ua*. <https://focus.ua/uk/ukraine/713724-prodavali-feykovi-posvidchennya-obsye-dlya-uhilyantiv-u-kyevi-zatrimali-topposadovcya-derzhmitsluzhbi>

¹⁰ Собенко, Н. (2025. 08. 01.). Родина голови Енергомитниці за час війни побудувала маєток за 70 млн грн — "Схеми" (A Vámhivatal vezetőjének családja 70 millió hrivnyáért épített kastélyt a háború alatt). *Супільне Новини*. <https://suspilne.media/1081117-rodina-golovi-energomitnici-za-cas-vijni-pobuduvala-maetok-za-70-mln-grn-shemi/>

¹¹ Укрінформ. (2025. 08. 04.). Очільника Енергомитниці Комара відсторонили від виконання посадових обов'язків (Az Energetikai Vámhivatal vezetőjét, Anatolij Komart ideiglenesen felfüggesztették tisztségéből). *Укрінформ*. <https://www.ukrinform.ua/rubric-polytics/4022096-ocilnika-energomitnici-komara-vidstoronili-vid-vikonanna-posadovih-obovazkiv.html>

¹² The Associated Press. (2024.01.29). Ukraine says corrupt officials stole \$40 million meant to buy arms for the war with Russia. *AP News*. <https://apnews.com/article/ukraine-russia-war-corruption->

¹³ European Anti-Fraud Office (OLAF). (2025.02.18). OLAF completes investigation into suspected serious irregularities in EU-funded procurement of power generators for Ukraine [Press release No 5/2025]. *OLAF*. <https://anti-fraud.ec.europa.eu/media-corner/news/olaf-completes-investigation-suspected-serious-irregularities-eu-funded-procurement-power-generators-2025-02-18>

Különleges Korrupcióellenes Ügyészség (SAPO) függetlenségét. A 2025. július 22-én elfogadott jogszabály értelmében e két szerv a továbbiakban a főügyész (azaz közvetve az elnöki hivatal) alárendeltségébe került.¹⁴

A döntés példátlan tiltakozásokat váltott ki.¹⁵ A 2022-ben kitört háború kezdete óta először szerveztek tömeges demonstrációkat, amelyek legalább 22 városban zajlottak. Nyugati partnerek is bírálataikat fejezték ki, hangsúlyozva, hogy az uniós csatlakozási folyamat szempontjából elengedhetetlen az antikorrupciós intézmények függetlenségének megőrzése. A kormányzat a törvényt azzal indokolta, hogy a NABU és a SAPO esetében az orosz befolyás gyanúját kell kizárni, miután a Biztonsági Szolgálat több munkatársat megvádolt.

A bel- és külpolitikai nyomás hatására azonban az elnök 2025. július 24-én bejelentette, hogy kezdeményezi a jogszabály visszavonását. Röviddel ezután új törvényjavaslatot terjesztett elő, amely helyreállította a NABU és a SAPO függetlenségét az elnöki hivataltól. A parlament augusztus elején rendkívüli ülésen jóváhagyta az új jogszabályt, amely hatályon kívül helyezte a korábbi módosításokat.¹⁶

Az események eredményeként a két korrupcióellenes szerv ismét a legfőbb ügyész utasítási joga nélkül folytathatja működését. Ugyanakkor a júliusi válság arra figyelmeztetett, hogy **a politikai vezetés még háborús körülmények között is kész lehet megkísérelni az antikorrupciós struktúrák feletti ellenőrzés megszerzését.**

Korrupciós összkép

A fentiek alapján megállapítható, hogy Ukrajna a korrupcióellenes, aktív küzdelem terén semmilyen jelentős előrelépést nem tud felmutatni – sőt a helyzet inkább romlott, mint javult. A korrupció kordában tartásához az államapparátus és a közélet számos területének sikeres együttműködésére van szükség. A továbbiakban megvizsgáljuk azt, hogy az állami és társadalmi felépítményben rendelkezésre állnak-e azok a feltételek, melyek lehetőséget biztosítanak arra, hogy Ukrajna a közeljövőben sikeresebben járjon el.

¹⁴ Семенюта, І. (2025. 07. 25.). «Люди попросили змін — ми відреагували»: Зеленський прокоментував новий законопроект про НАБУ і САП. („Az emberek változást kértek – mi reagáltunk”: Zelenszkij kommentálta az új NABU- és SAP-jogszabályt). *Детектор медіа*. <https://detector.media/infospace/article/242911/2025-07-25-lyudy-poprosyly-zmin-my-vidreaguvaly-zelensky-prokomentuvav-novyy-zakonoproiekt-pro-nabu-i-sap/>

¹⁵ Якимчук, І. (2025. 07. 23.). В Україні знову відбулися мітинги проти закону щодо НАБУ і САП (Ismét tüntetések a NABU-ról és a SAPO-ról szóló törvény ellen Ukrajnában). *ZAXID.NET*. <https://zaxid.net/v-ukrayinskih-mistah-znovu-vidbulisya-mitingi-proti-zakonu-shhodo-nabu-i-sap-n16154-07>

¹⁶ Албул, С. (2025. 07. 31.). Рада підтримала закон президента щодо повернення незалежності НАБУ і САП (A Rada támogatja a NABU és a SAPO függetlenségének helyreállítását célzó elnöki törvényt). *LB.ua*. https://lb.ua/news/2025/07/31/689133_rada_pidtrimala_zakon_prezidenta.html

II. AZ IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS HELYZETE

Az ukrán igazságszolgáltatás rendszerszintű válsága – a Legfelsőbb Bíróság korrupciós botrányaitól a Kijevi Körzeti Közigazgatási Bíróság (OASK) kézi vezérlésű utódbíróságának létrehozásán át az Alkotmánybíróság bénultságáig – súlyosan korlátozza az állam jogállami működését és aláássa a korrupció elleni fellépést. Ezek az ügyek az intézményi integritást rombolják, amely nélkül sem belső stabilitás, sem európai integráció nem képzelhető el.

A Legfelsőbb Bíróság helyzete – korrupció a legfelső szinten

2023 májusában példátlan botrány rázta meg az ukrán igazságszolgáltatást: **Vszevolod Knyazevet, a Legfelsőbb Bíróság elnökét tetten érték egy csaknem 3 millió dollár összegű kenőpénz átvételekor.**¹⁷ A hatalmas vesztegetési ügy – amelyet az igazságszolgáltatás „fekete napjaként” emlegettek – arra szolgált, hogy a döntéseket egy oligarcha (Kosztjantin Zsevaho) javára befolyásolják. Knyazevet azonnal eltávolították pozíciójából és eljárás indult ellene; 2024 augusztusában hivatalosan is **felmentették bírói tisztségéből** fegyelmi vétség miatt. A korrupciós hálózat kiterjedtségét jelzi, hogy a nyomozás szerint Knyazev **akár 13 bírót is bevonhatott** – többüknél találtak jelentős készpénzt –, azonban az érintett személyek felelősségre vonása mindmáig kérdéses.¹⁸ Ez az eset drámaian rávilágít a bírósági rendszer mélyen gyökeredző problémáira és aláásta a Legfelsőbb Bíróság tekintélyét.

A bizalmi adatok egyértelműen tükrözik a válság mélységét. A DEJURE Alapítvány 2025. februári felmérése szerint **az ukránok 68,6 százaléka nem bíz a Legfelsőbb Bíróságban**, a bizalmatlanság fő okai a korrupció, a politikai és oligarcha-függőség, valamint a bírói integritás hiánya.¹⁹ A ZMINA emberi jogi központ 2025. júliusi elemzése még szélesebb körű bizalmi deficitet mutatott ki: országos szinten csupán 9 százalék bíz a bíróságokban, miközben az üzleti közösség a bírósági rendszert a beruházások egyik legfőbb akadályának tartja.²⁰ Ezek az eredmények azt mutatják, hogy az eddigi reformok nem voltak elegendőek, **az intézményi tisztulás elengedhetetlen a jogállamiság helyreállításához és a korrupció felszámolásához.**²¹

A reformok visszafordítása és „kézi vezérlésű” bíróságok

A korrupció miatt hírhedtté vált Kijevi Körzeti Közigazgatási Bíróságot (OASK) – amelynek vezetőjét, Pavlo Vovkot a „Бовк-felvételek” alapján bíróságon belüli bünszervezet létrehozásával vádolták – Zelenszkij kezdeményezésére ugyan egy törvénnyel formálisan felszámolták 2022 decemberében, de a testület bírónak menesztése mindmáig elmaradt. 2024-ben a kormányzat nemzetközi kötelezettség (az IMF 1,1 milliárd dolláros feltétele) miatt kényszerült új bíróság létrehozására, ám a folyamatot

¹⁷ Zhernakov, M. (2025. 05. 19.). The Supreme Court in the shadow of scandals: corruption, sabotage of reforms and the Russian trace. *Ukrainska Pravda*. <https://www.pravda.com.ua/columns/2025/05/19/7512706/>

¹⁸ Opanasenko, O. (2024.08.06). The Supreme Council of Justice dismissed Vsevolod Knyazev, who is suspected of receiving a bribe. *Babel*. <https://babel.ua/en/news/109646-the-supreme-council-of-justice-dismissed-vsevolod-knyazev-who-is-suspected-of-receiving-a-bribe>

¹⁹ DEJURE.Foundation (2025. 12. 02.). Nearly 69% of Ukrainians do not trust the Supreme Court – DEJURE Foundation. <https://dejure.foundation/en/how-many-ukrainians-do-not-trust-the-supreme-court-in-2025/>

²⁰ ZMINA - Human Rights Center. (2025. 07. 25.). Civil society at meeting with government: law undermining independence of NABU and SAPO threatens Ukraine's European Integration | ZMINA Human Rights Center. <https://zmina.ua/en/event-en/civil-society-at-meeting-with-government-law-undermining-independence-of-nabu-and-sapo-threatens-ukraines-european-integration/>

²¹ Public Organization "Larysa Kryvoruchko Anti-Corruption Front". (2025. 07. 14.). Аналіз довіри до судової системи в Україні 2025 року (Analysis of trust in the judicial system in Ukraine in 2025). <https://www.anticor.foundation/novyny/21499/>

rohamtempóban, érdemi társadalmi kontroll nélkül vitték végbe. Az előterjesztett három törvényjavaslat (№12206, 12206-1, 12206-2) közül a parlament jogi bizottsága végül azt támogatta, amely kizárta a nemzetközi szakértők érdemi részvételét, helyettük egy új, kormányzati befolyás alatt álló „szakértői tanácsot” hozott létre. Ráadásul a javaslat szűkítette az új bíróság hatáskörét, megfosztva például a választási ügyek és a parlamenti vagy elnöki aktusok felülvizsgálatától. A jogszabály elfogadása így az OASK felszámolása helyett annak „kézi vezérlésű” utódszervezetét vetítette előre, aláásva a reformok hitelességét és a jogállamiságba vetett közbizalmat.²²

Az Alkotmánybíróság bénultsága és politikai patthelyzet

Az Ukrajnai Alkotmánybíróság továbbra is hiányos létszámmal, elnök nélkül működik, alig biztosítva a határozatképességet. Bár az EU-tagjelöltség feltételeként – nemzetközi szakértők bevonásával – elkezdtek az új bírák kiválasztását, a testület feltöltése megrekedt. Egy kulcsfontosságú törvény (4533. sz. alkotmánybírási eljárási törvény) elfogadását a parlamenti ellenzék blokkolta, több mint 1200 módosító indítvánnyal akadályozva a folyamatot.²³ Bár a *Freedom House* értékelése szerint a törvény létrehozta az ún. *Advisory Group of Experts (AGE)* testületet a bírójelöltek átvilágítására, a Velencei Bizottság kezdetben nem volt hajlandó delegálni képviselőt, amíg az erre vonatkozó jogszabályt megfelelően nem módosították. A végső változatban már szerepelt, hogy az AGE által „alkalmatlannak” minősített alkotmánybíró-jelöltek kinevezése nem megengedett, valamint az AGE nemzetközi szervezetek által delegált tagjai szavazategyenlőség esetén döntő vokssal rendelkeznek. Ugyanakkor a bizottság egyik fő ajánlását – a testület bővítését egy hetedik (nemzetközi) taggal a patthelyzetek elkerülése érdekében – nem hajtották végre. Ennek következtében a bíróság továbbra is minimális létszámmal tud ítélni, ami aláássa az alkotmányos igazságszolgáltatás működését és rávilágít a hatalmi ágak közti válságra.²⁴

²² DEJURE, Anti Corruption Center. (2024. 12. 03.). How the President'december wants to push the law on a new manual court to replace the DACK “under the Christmas tree”. *Ukrainska Pravda*. <https://www.pravda.com.ua/columns/2024/12/3/7487307/>

²³ Міллер, І. (2024. 06. 19.). Криза Конституційного Суду. Соратник Зеленського звинуватив у проблемі опозицію (Crisis of the Constitutional Court. Zelensky's ally blames the opposition for the problem). *GLAVKOM*. https://glavcom.ua/country/politics/kriza-konstitutsijnoho-sudu-soratinik-zelenskoho-zvinuvativ-u-problemi-opozitsiju-1005920.html#google_vignette

²⁴ Freedom House. (2024). Nations in transit - Ukraine. <https://freedomhouse.org/country/ukraine/nations-transit/2024?utm>

III. ÁLLAMIGAZGATÁS

A korrupciós jelenségek elleni fellépés elengedhetetlen feltétele a kiszámíthatóan, a jogi keretrendszernek, és az adott ország nemzetközi vállalásainak megfelelően működő államigazgatás. Az államigazgatás diszfunkciós működése ugyanakkor a rendszerszintű korrupció katalizátoraként jelenik meg, amely a lakosság minden rétegét súlyosan negatívan érinti, megnehezíti mindennapjaikat.

Az erőszakos szervek válságjelenségei

A rendőri és egyéb államigazgatáshoz köthető végrehajtó szervek munkájában kiemelendő az, ahogyan a disszidens, vagy ellenzéki hangot megütő közszereplőkkel és civilekkel szemben eljárnak a hatóságok. Az Amerikai Külügyminisztérium 2024-es évről szóló emberi jogi jelentése²⁵ szerint több esetben indultak jogtalan eljárások és letartóztatások ellenzéki politikusokkal szemben legtöbbször a hazaárulás bűncselekményére hivatkozva. Példaként megemlíti Jevgenyij Sevcsenko parlamenti képviselőt, akit 2024 novemberében vontak eljárás alá ilyen vádak alapján többek között parlamenti beszédeire hivatkozva.

További, az államigazgatást átszövő problémák fedezhetőek fel a határrendészet és a toborzóközpontok működésében, ahol a leginkább túlburjánzik a korrupció. A lengyel OSW²⁶ kutatóintézet és az Európai Bizottság 2024-es ukrán országjelentése²⁷ arról számol be, hogy továbbra sem történt jelentős előrelépés a határon át folyó embercsempészet és korrupció visszaszorításában. A katonakorú férfiaknak a hatóságok nevében eljáró személyek kenőpénz ellenében hamis egészségügyi mentességi papírokat vagy humanitárius szállítmány fuvarozására alkalmas jogosítványt állítanak ki. Előfordult olyan eset is, amikor maguk az ukrán tisztviselők csempészték át a menekülőket a határon. 2025 januárjában a hadsereg főorvosát letartóztatták, miután feltehetően ilyen iratok hitelesítésével több mint 1 millió dollárhoz jutott 2022 és 2024 között.

A hadkiegészítés visszasságai

Kiemelt figyelmet érdemelnek az ukrán toborzóirodák személyzetének túlkapásai, amelyről az ENSZ közgyűlésének is benyújtott War Resisters International NGO jelentése²⁸ számol be részletesen. Többek közt az ukrán emberi jogi ombudsman, Dmitro Ljubinyec megállapításait idézik, miszerint megannyi esetben a tisztviselők embertelen, erőszakos módszerekkel szállítottak el állampolgárokat a területi toborzóközpontokba, hogy onnan a frontra vihessék őket. Megjegyzik, hogy Ternopil, illetve Zsitomir régiókban lakossági tüntetések is kialakultak az így elhurcolt lakosok halálhírét követően. Ismeretes, hogy a magyar-ukrán viszonyt jelentősen terhelte az ukrainai magyar kisebbséghez tartozó Sebestyén József esete, aki életét vesztette, miután az ukrán toborzók brutálisan bántalmazták.

²⁵ U.S. Department of State. (2025). Ukraine 2024 Human Rights Report. 8-9. o. <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2025/08/624521-UKRAINE-2024-HUMAN-RIGHTS-REPORT.pdf>

²⁶ OSW Centre for Eastern Studies. (2025. 03. 14.). Army at a crossroads: the mobilisation and organisational crisis of the Defense Forces of Ukraine. 5. o. https://www.osw.waw.pl/sites/default/files/OSW_Commentary_649.pdf

²⁷ European Commission. (2024. 10. 30.). Ukraine 224 Report – Communication on EU enlargement policy. 51-52. o. https://enlargement.ec.europa.eu/document/download/1924a044-b30f-48a2-99c1-50edeac14da1_en?filename=Ukraine%20Report%202024.pdf

²⁸ War Resisters International. (2024). Human Rights Violations Concerning Mobilization and Related Issues in the Ukrainian Territory. 2. o. <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/g24/178/79/pdf/g2417879.pdf>

IV. KÖZBIZTONSÁG

Nem lehet úgy visszaszorítani a korrupciót, ha az állampolgárok nem érzik magukat biztonságban. A probléma begyűrűzése az erőszakszervek működésébe aláássa az általános közbiztonságot. Ukrajnában nem csupán a politikusok vagy az újságírók, a lakosság legnagyobb része sincs biztonságban saját államától. **A jelenség a korrupció mellett visszavezethető többek között az általános jogállamisági elvek folyamatos és súlyos megsértésére is.**

Újságírók ellen irányuló politikai erőszak

A kritikus újságírókat érintő életveszélyre az egyik legismertebb és megbotránkoztatóbb példa Pavel Sheremet, fehérorosz-ukrán oknyomozó riporter esete, aki 2016. július 20-án vesztette életét, miután ismeretlen tettesek pokolgépet csempészték a felesége autójába Kijevben. Az esettel kapcsolatban 2017-ben a *Committee to Protect Journalists (CPJ)* nevű NGO készített egy kiterjedt jelentést.²⁹ Ebben a nyomozás menete és a hatóságok hozzáállása alapján alapos gyanút fogalmaznak meg arra vonatkozóan, hogy a merénylet az ország felső vezetésének megrendelésére történt. A tanulmány igen körültekintően támasztja alá a gyanút és vélelmezi, hogy a tettesek kézre kerítése ezért nem halad a megfelelő ütemben. Árulkodó, hogy 2025-ben, az eset óta eltelt 8. évben a rendőri szervek egy kormányváltás ellenére sem jutottak közelebb ahhoz, hogy ki rendelhette meg Sheremet meggyilkolását.

Kisebbségek elleni erőszak

További közbiztonsági aggályokat vet fel **a különböző vallási, etnikai és egyéb társadalmi kisebbségek elleni támadások és ezzel kapcsolatos bűncselekmények mértéke, és a hatóságok inaktivitása ezen a téren.** Az amerikai *Freedom House* NGO 2020³⁰-as, 2021³¹-es és 2022³²-es gyűlöletbűncselekményekkel kapcsolatos jelentése Ukrajna esetében kiemeli, hogy a különböző állami szervek még mindig nem kezelik elég nagy figyelemmel és megfelelő komolysággal az ilyen eseteket, ami további táptalajt nyújt a hasonló tevékenységnek. Megemlíti **az ukrainai zsidóságot, a cigányságot és a homoszexuálisokat érintő kirekesztést, erőszakot és fenyegetéseket,** mint leggyakoribb eseteket. A kiváltó ok legtöbb esetben a *Freedom House* szerint a szélsőjobboldali és neonáci csoportok erős jelenléte az országban. A 2022-es tanulmány az „LMBT-emberek” elleni bűncselekmények számának csökkenését is kizárólag annak a ténynek tulajdonította, hogy a hadiállapot következtében elmaradtak az olyan tömegrendezvények Ukrajnában, mint a pride-felvonulás.

Önbíráskodás

Az ország közbiztonságával kapcsolatos diskurzusban fontos megemlíteni **az „Euromaidan” utáni és kiváltképp a 2022 februárját követő időszak gyakori jelenségét, az önbíráskodást.** Több cikk és

²⁹ Committee to Protect Journalists. (2017. 07. 12.). Justice Denied: Ukraine comes up empty in probe of Pavel Sheremet's murder. https://cpj.org/wp-content/uploads/2017/07/Ukraine-EnglishVersion_July13.pdf

³⁰ Freedom House. (2020). Annual Report on Hate Crimes in Ukraine. https://freedomhouse.org/sites/default/files/2021-06/FH-AnnualReport2020-EN_v02.pdf

³¹ Freedom House. (2021). Report on Hate Crimes in Ukraine. https://freedomhouse.org/sites/default/files/2022-06/FH-AnnualReport2021-EN_v01.pdf

³² Freedom House. (2022). Report on Hate Crimes in Ukraine. https://freedomhouse.org/sites/default/files/2023-04/FH-AnnualReport2022-EN_v05.pdf

tanulmány is született a témában. Most a lengyel *Defence Science Review*-ban közölt,³³ „műanyag-szalagos igazságszolgáltatásról” szóló írást emeljük ki. Az elmúlt 3-4 évben megszorodtak az olyan esetek, amikor kisebb súlyú bűncselekmények elkövetőit (például egyszerű tolvajokat) ragasztószalaggal vagy valamilyen más, hasonló módon fákhoz, lámpaoszlopokhoz kötözték és otthagytak, esetleg meg is kínoztak. A kutatás kiemeli, hogy ez a tevékenység a hadiállapot keretein belül is elfogadhatatlan. A jelenség az ukrán sajtóban is jelentős visszhangot keltett, országos elburjánzásához nem férhet kétség.³⁴

V. SZÓLÁS- ÉS LELKIISMERETI SZABADSÁG

A vélemény szabadság, a sajtó szabadság és a lelkiismereti szabadság rendszerszintű korlátozása nem csupán az alapvető emberi jogok megsértését jelenti, hanem súlyosan gyengíti az állam korrupcióellenes küzdelmét is, hiszen ellehetetleníti a hatalom ellenőrzését, az átláthatóság biztosítását és a társadalmi bizalom fenntartását.

Szólásszabadság

A szólásszabadság ukrán helyzetét drámai módon példázza **Gonzalo Lira** esete. A chilei–amerikai újságíró 2023-ban vették őrizetbe „Oroszország katonai akcióinak igazolása” vádjával, majd fogva tartása alatt egészsége súlyosan leromlott, és 2024. január 12-én életét veszítette. Betegségét a beszámolók szerint hanyagság vagy nem megfelelő bánásmód okozhatta. Halála az újságírók elleni ukrán retorziók szimbólumává vált.³⁵ A nemzetközi jelentések több konkrét esetet is rögzítenek: **Jurij Nyikolov** korrupcióellenes tényfeltáró riportert otthonánál támadták meg és „áruló” felíratot ragasztottak az ajtajára, míg az *Ukrainska Pravda* munkatársai – köztük **Mihajlo Tkacs** – fenyegetéseket kaptak vizsgálataik nyomán. Más újságírókat katonai behívóval próbálták megfélemlíteni. Az SzBU több szerkesztőséget – például a *Bihus.info*-t – megfigyelés alá helyezett.³⁶

Cenzúra

A rendszerszintű médiakorlátozások a háborús szükségállapot idején intézményesültek. A kormány által irányított „**telemaraton**” egyetlen hírcsatornába kényszerítette össze a főműsoridős tájékoztatást, kizárva az ellenzéki hangot adó médiumokat. Emellett a Nemzeti Rádió- és Televíziós Tanács, a *Clear Sky* kezdeményezés nyomán, több száz honlapot és streamingszolgáltatást tiltott be: oroszpartí platformok (**Ivi, Okko, Kion, Viju, Premier, Start, more.tv, LimeHD**) mellett népszerű internetes fájlmegosztó portálokat is (**HD Rezka, Kinogo, Kinokrad, GidOnline, Filmix, Baskino**).³⁷ A nemzetközi entitások – így a **Freedom House**, valamint az **Európai Bizottság**³⁸ – rendszeresen jelezték aggodalmaikat a televíziós pluralizmus hiánya miatt, és felszólítottak a sokszínű médiakörnyezet

³³ Defence Science Review. (2024). Vigilantism and „Plastic Wrap Civil Justice” in 2022 during the Russo-Ukrainian War. <https://www.defencesciencereview.com/pl/pdf-191673-112793?filename=112793.pdf>

³⁴ Нікітюк Я., Торбіч А. (2022.03.10). Чому самосуд із прив'язуванням крадіїв до стовпів – шкідливий у тилу (Miért káros a tolvajok póznához kötözése a hazai fronton). *Четверта влада*. <https://4vlada.com/chomu-samosud-iz-pryv-iazuvanniam-kradiiv-do-stovpiv-shkidlyvyi-u-tylu?utm>

³⁵ Helsinki Times. (2024. 01. 13.). The tragic end of Gonzalo Lira: A voice silenced in Ukraine. <https://www.helsinkitimes.fi/world-int/24744-the-tragic-end-of-gonzalo-lira-a-voice-silenced-in-ukraine.html>

³⁶ US. Department of State. (2024). Country Reports on Human Rights Practices: Ukraine. <https://www.state.gov/reports/2024-country-reports-on-human-rights-practices/ukraine>

³⁷ Anonymus. (2025. 04. 16). 577 pirate and pro-Russian websites blocked in Ukraine. *dev.ua*. <https://dev.ua/en/news/577-pirate-and-pro-russian-websites-blocked-in-ukraine?utm>

³⁸ RFE/RL. (2021. 02. 03.). EU Questions Ukrainian President's Sanctions On TV Stations. <https://www.rferl.org/a/eu-questions-ukrainian-sanctions-tv-stations-medvedchuk-zelenskiy/31084591.html>

helyreállítására. A **Velencei Bizottság**³⁹ pedig a médiatörvény és a szankciós gyakorlat vizsgálatakor emlékeztetett arra, hogy a korlátozásoknak mindig meg kell felelniük a nemzetközi emberi jogi egyezmények – köztük *Az emberi jogok európai egyezménye* és *A polgári és politikai jogok nemzetközi egyezségokmánya* – által megkövetelt „háromlépcsős tesztnek” (jogszerűség, legitim cél, szükségesség és arányosság).⁴⁰

Mindezek alapján nemcsak az egyes újságírók elleni támadások, hanem a médiaszabadságot rendszerszinten érintő kormányzati intézkedések is megkérdőjelezzik Ukrajna elkötelezettségét a véleményszabadság biztosítása iránt.

A lelkiismeret szabadsága

A European Bureau for Conscientious Objection (Európai Hivatal a Lelkiismereti Okokból Történő Szolgálatmegtagadásért – EBCO) 2024-es jelentése több súlyos hiányosságot és visszaélést dokumentált Ukrajnában a fegyverfogás lelkiismereti okból történő megtagadásával kapcsolatban.⁴¹

Általános jelenség, hogy a hadiállapot és az általános mozgósítás alatt nincs biztosítva tényleges, alternatív polgári szolgálat, noha az ukrán alkotmány ismeri a lelkiismereti kifogás jogát. A törvényi szabályozás – diszkriminatív módon – csak bizonyos vallási közösségek tagjaira terjed ki, miközben a gyakorlatban a bíróságok rendszeresen elmarasztalják a tiltakozókat. A toborzóközpontok működését számos visszaélés kíséri: önkényes fogva tartás, bántalmazás, fenyegetés, illetve korrupciós gyakorlatok, ami rendszerszintű problémára utal. **A helyzetet tovább súlyosbítja, hogy az állam betiltotta a Moszkvai Patriarchátus alá tartozó Ukrán Ortodox Egyházat**⁴², amely az ország legnagyobb felekezete volt, ezzel a vallásszabadság terén is alapvető jogkorlátozást valósítva meg.

Konkrét esetek is jelzik a helyzet súlyosságát. **Vitalij Krujsenko**, egy vallási közösséghez tartozó tiltakozó, 2024 végén három év szabadságvesztést kapott a katonai szolgálat megtagadásáért. **Dmitro Zelinszkij**, hetednapi adventista, szintén börtönbüntetést kapott, ügyében a Velencei Bizottság *amicus curiae*⁴³ véleményben hangsúlyozta: semmilyen körülmények között nem kötelezhető lelkiismereti okból tiltakozó személy fegyver viselésére. **Ezek az esetek rávilágítanak arra, hogy Ukrajna a jelenlegi gyakorlatával megsérti a nemzetközi kötelezettségeit, különösen a diszkrimináció-mentesség és az önként vállalt nemzetközi emberi jogi standardok tekintetében.**

A magyar-ukrán viszony

A kárpátaljai magyar közösség helyzete szintén komoly aggodalomra ad okot. Az ukrán állami szervek részéről gyakran ellenséges megnyilvánulások érik a kisebbséget, ami a mindennapi életben jogkorlátozásokban és félelemkeltésben jelenik meg. A Magyar Emberi Jogok Alapítvány jelentése szerint például az iskolai szünetekben, tanári szobákban és iskolaépületen belül is kizárólag az

³⁹ Venice Commission. (2023. 10. 09.). Ukraine - Joint opinion of the Venice Commission and ODIHR (...)

[https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2023\)025-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2023)025-e)

⁴⁰ Freedom House. (2024). Freedom on the NET - Ukraine. <https://freedomhouse.org/country/ukraine/freedom-net/2024>

⁴¹ Brett, D., Diamantidis, T., Sapmaz, S., Sheliazhenko, Y., Zafarana, Z. (2024). Conscientious Objection to Military Service in Europe. *European Bureau for Conscientious Objection* https://ebco-beoc.org/sites/ebco-beoc.org/files/2025-06-05-EBCO_Annual_Report_2024.pdf.

⁴² Радіо Свобода. (2024. 08. 20.). Рада ухвалила закон про заборону УПЦ (МП) в Україні – депутати (A parlament elfogadta az UOE (MP) betiltásáról szóló törvényt Ukrajnában – képviselők). https://www.radiosvoboda.org/a/news-moskovskyy-patriarkhat-zaborona/33085530.html?utm_

⁴³ Venice Commission. (2025. 03. 18.). Amicus Curiae Brief on Alternative (Non-Military) Service. <https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD%282025%29006-e&utm>

államnyelv használatát engedélyeznék, ami a magyar nyelv mindennapi használatát súlyosan korlátozza.⁴⁴

A kisebbségellenes hangulat a jogi akadályoztatás mellett tettelegességben is megnyilvánul. **Ennek legsúlyosabb példája Sebestyén József halálesete**, akit erőszakkal hurcoltak el és olyan brutális bántalmazásnak vetettek alá egy toborzóközpontban, hogy belehalt sérüléseibe. **A hivatalos szervek mindezek ellenére nem indítottak hiteles vizsgálatot**, sőt a történeteket betegségi okokkal próbálták magyarázni, ami a büntetlenség és a felelősségre vonás hiányának tipikus esete.⁴⁵ **Az ilyen ügyek világosan rávilágítanak arra, hogy a kisebbségi jogok, az emberi méltóság és a jogállamiság semmibevétele elfogadhatatlan, különösen egy olyan ország esetében, amely az európai közösséghez kíván tartozni.**

A nyomásgyakorlás másik szintjét a stratégiai infrastruktúra elleni támadások jelentik: az ukrán hadsereg augusztusban több alkalommal is célba vette a Barátság kőolajvezetékét, amely Magyarország és Szlovákia energiaellátásában kulcsszerepet játszik. Az ilyen ügyek világosan rávilágítanak arra, hogy **a kisebbségi jogok, az emberi méltóság és a jogállamiság semmibevétele, illetve a létfontosságú gazdasági csatornák politikai célú veszélyeztetése elfogadhatatlan, különösen egy olyan ország esetében, amely az európai közösséghez kíván tartozni.**

⁴⁴ The situation of the Hungarian Minority in Ukraine – HHRF. (2024). <https://hhrf.org/on-our-radar/hungarians-in-ukraine/>

⁴⁵ Anonymus. (2025, augusztus 4). *Sebestyén József Családja a Végsőig Elmegy Az Igazságért*. Magyar Nemzet. <https://magyarnemzet.hu/kulfold/2025/08/sebestyen-jozsef-csalad-igazsag>

VI. ÖSSZEGZÉS

A korrupcióellenes fellépés terén az elmúlt évtizedben semmilyen olyan előrelépés nem történt Ukrajnában, ami bármely módon felgyorsíthatná Ukrajna európai uniós integrációját, vagy igazolhatná az erre irányuló törekvéseket, akár Kijev, akár Brüsszel részéről. A 2022-es teljeskörű orosz invázió óta, pedig jelentősen romlott a korrupciós helyzet. A válságjelenségek meglétét ukrán források, liberális NGOK-k, az EU országjelentései és az USA külügyminisztériumának legutóbbi emberi jogi jelentése – mely a 2024-es évre vonatkozott – egyaránt és egybehangzóan igazolják. **Ukrajna korrupciós szempontból tökéletesen alkalmatlan az uniós csatlakozásra saját kimutatásai, valamint az Európai Unió, az Egyesült Államok és a civilnek beállított szervezetek egyöntetű ténymegállapításai alapján.**

A fentiek mellett megvizsgáltuk, hogy léteznek-e azok az adottságok, melyek feltétlenül szükségesek a korrupció elleni potenciálisan sikeres fellépéshez. A modern, szuverén államok számára folyamatos kihívást jelent a korrupció elleni fellépés – a problémát nem lehet egyszer és mindenkorra megoldani, folyamatos odafigyelést és az állami, társadalmi szerkezet számos elemének organikus együttműködését igényli. **Kiemelten megvizsgáltuk azt, hogy a közbiztonság, államigazgatás, igazságszolgáltatás és a szólás- és lelkiismereti szabadság terén léteznek-e azok a feltételek,** melyek alapján egy sikeres korrupcióellenes harc kibontakozhatna a belátható jövőben. Ukrán és nyugati források alapján is megállapítottuk, hogy semmilyen pozitív jel nem mutatható ki egyik területen sem. Sőt a korrupciós válságjelenségek ellepték az ukrán államapparátus és közélet minden területét.

Összefoglalásként megállapítható, hogy úgy az ukrán közélet, mind az európai bürokrácia tökéletesen tisztában van azzal, hogy semmilyen jel nem utal arra, hogy az ukrán állam képes legyen elfogadható keretek közé szorítani a korrupciót, akár rövid-, akár középtávon. Ennek megfelelően **a felgyorsított ukrán EU-csatlakozást nem lehet másként értelmezni, mint egy olyan ideológiailag motivált, politikai célok elérését célzó manővert, mely minden valóság alapot nélkülöz.**